

Eco trendy- Eco friendly Nomads

Bc. Soňa Zajacová

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav designu oděvu a obuvi

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Soňa Zajacová**
Osobní číslo: **K11562**
Studijní program: **N8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design - Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Eco trendy- Eco friendly**

Zásady pro vypracování:

Výtvarné zpracování a realizace finálních návrhů, cca 8 - 10 modelů.

Technická a teoretická příprava projektu, sběr potřebných informací, vyhotovení práce dle zadaných parametrů.

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, vlastní závěry.

Rozsah práce: Koncepční a výtvarné řešení designu oděvu ve variantách, finální řešení, výběr materiálu, stříhové řešení, realizace vybraných oděvů, výtvarná dokumentace, vše formát A4.

Svůj návrh dokumentujte v závěrečné písemné zprávě, doložte kresebnými návrhy dokládajícími postup řešení (přípravné skici cca 20 stran, fotodokumentace módní fotografie, vše formát A4).

Odevzdejte ve 2 stejnopisech v pevné vazbě. Součástí předané písemné práce jsou i 2 vyhotovení na CD-ROM. Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.

Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

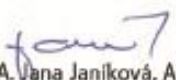
Rozsah diplomové práce: viz zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/umělecké dílo

Seznam odborné literatury:

1. Stevenson, N.J., Kronika módy. Fortuna Libri.
2. Mackenzieová, M. -ismy. Jak chápat módu. Slovart, 2010.
- 3., Fischer-Mirkin, Toby. Tajemná řeč módy: co říkáme svým oblečením., Praha: Nakladatelství Lidových novin, 1996
4. Goffman, Erving: Všichni hrajeme divadlo: sebe prezentace v každodenním životě. Praha: Nakladatelství Studia Ypsilon, 1999
5. Lipovetsky, Gilles: Říše pomíjivosti: móda a její úděl v moderních společnostech. Praha: Prostor, 2002

Vedoucí diplomové práce: MgA. Mária Štraneková, ArtD.
Ústav designu oděvu a obuvi
Datum zadání diplomové práce: 10. prosince 2012
Termín odevzdání diplomové práce: 17. května 2013

Ve Zlíně dne 12. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
děkanka

doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užit své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 15. 5. 2013

Soňa Zajíčková
.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělččně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Neustále kráčanie aj keď nohy už nevládzu, putovanie, hľadanie, spanie na lavičkách v parkoch a opätovné hľadanie. Hľadanie samého seba v dnešnej spoločnosti. Stávame sa cestovateľmi, kočovníkmi za dobrodružstvom, za lepšou budúcnosťou, za šťastím so snahou nájsť si svoje miesto, kde konečne môžeme zložiť svoje batohy, natiahnuť si nohy a neskôr pokračovať opäť v ceste. V ceste, ktorá nie je len o hľadaní materiálnej podstaty, ale hlavne o duchovnom naplnení a spokojnosti. Môj koncept diplomovej práce je založený na mojom životnom štýle. To je to, čo ma priviedlo k tvorbe mojej kolekcie 9 výtvarných modelov.

Klíčová slova: kočovníci, Eco fashion, recyklácia, cesta, kufor

ABSTRACT

Walking constantly despite of tiredness of the foot, pilgrimage, sleeping on banches at parks, finding. Finding ourselves in today's society. We become travelers, nomads searching for adventure, for a better future, better luck, trying to find a place where we can finally take off our backpacks, stretch our legs and then, later on continue on our way. The way that is not only about material essence, but especially about spiritual fulfilling and satisfaction. The concept of my thesis is based on my lifestyle.

Key words: Nomads, Eco Fashion, Recycling, Road, Suitcase

Moje poďakovanie patrí v prvom rade vedúcej mojej diplomovej práce Mgr.Art Márii Štránekovej, Art.D za odborné vedenie, úprimné názory a konzultácie počas tvorby mojej kolekcie, ktoré mi boli nápomocné. Taktiež by som chcela poďakovať mojej mame, ktorá mi pomáhala počas celého štúdia v každom smere a ľuďom okolo mňa, najmä môjmu priateľovi, ktorý mi dôveruje a podporuje ma a kráča touto cestou so mnou.

Ďakujem

Prehlasujem, že odovzdaná verzia diplomovej práce a elektronická verzia, nahraná do IS/STAG sú totožné.

Motto:

Krása je nevyčerpatelný prameň radosti pre toho, kto ho vie odkryť.

Alexis Carrel

OBSAH

OBSAH	9
ÚVOD	10
I. TEORETICKÁ ČASŤ	11
1 NOMÁDI	12
1.1 „NEMIESTO“, „NOMAD-ISMUS“	15
2 ECO FASHION	16
2.1 RECYKLÁCIA.....	18
3 NOMÁDI VO SVETOVEJ MÓDE	20
3.1 HUSSEIN CHALAYAN	20
3.2 HALL OHARA.....	23
3.3 LUCY ORTA	24
3.4 VEXED GENERATION´S	25
II PRAKTICKÁ ČASŤ	27
4 NOMÁDI AKO INŠPIRÁCIA	28
4.1 KONCEPT KOLEKCIE	28
4.2 ŠATY	29
4.3 ŠATY SO SPONAMI NA RUKÁVOCH	29
4.4 VESTA.....	30
4.5 KABÁTY	32
4.6 ODEVY Z KOŽENKY	35
4.7 STRIEKANÉ ŠATY.....	37
4.7.1 FAREBNOSŤ.....	37
III.PROJEKTOVÁ ČASŤ	38
MOODBOARD	39
SKICE	40
FOTODOKUMENTÁCIA	49
ZÁVER	64
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	65
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK	67
ZOZNAM OBRÁZKOV	68

ÚVOD

Hľadanie tvarov, foriem, štruktúr a celkovej krásy v móde, ale aj v osobnom živote je pre mňa veľmi dôležité. Stalo sa to mojim životným štýlom a vidím veľké prepojenie môjho prístupu k móde a môjho osobného vzťahu k životu a svetu okolo mňa. Kto vlastne som, keď nikam nepatrím a veľmi rada blúdím? Som kočovník? Ako v súčasnom svete poznáme kočovníka? Spoznáme ho podľa zladenej business tašky s oblekom na človeku sediacom každý deň v taxíku, na letisku, či v lietadle, ktorý prekonáva tisíce kilometrov alebo ako otrhaného bezdomovca nesúceho celý svoj majetok v jedinej igelitovej taške, či študenta, ktorý po škole zbalí svoj batoh spolu s nádejou lepšej budúcnosti, ktorý hľadá svoje možnosti vo svete.

V súčasnosti rozlišujeme veľa druhov kočovníkov, v každej krajine sa nájdu, ale ja sa sústredím na kočovníka hľadajúceho priaznivé podmienky pre vlastný vývoj a potrebu oslobodiť sa od konvencií súčasnej spoločnosti a plynúceho davu.

Už toľkokrát som si balila svoj kufor, svoje veci, triedila to najpodstatnejšie, čo si vziať a čo mi v skutočnosti netreba a toľkokrát sa to zopakovalo, že môj vlastný životný štýl tvorí základ mojej diplomovej práce. Symbolom mojej diplomovej práce je cestovný kufrík, a nielen ten, ale aj všetky tie kabelky, ruksaky a tašky, ktoré človek „vláči“ so sebou. Nie sú však veľké, ale len také, aby som si ich mohla sama odniesť, zbaliť do nich len to najpodstatnejšie a vycestovať. Prvky zo spomínaných cestovateľských doplnkov sa stali symbolmi mojich ciest a návratov a práve preto ich chcem transformovať do módy.

Veľkým inšpiračným zdrojom je pre mňa aj tvorba niektorých módnych návrhárov. Konkrétne Husseina Chalayana s jeho kolekciami inšpirovanými vlastnými skúsenosťami s presúvaním sa z miesta na miesto, ďalej je to tvorba Lucy Orta, ktorá prináša architektonický pohľad na odev, ktorý transformuje do príbytku, či Hall Ohara s výtvarným pohľadom a spracovaním stanu a tiež skupina Vexed Generation's s ochrannou parkou, ktorá človeka chráni v meste.

Okrem problematiky nomádstva sa zameriavam aj na súčasný aktuálny trend eko módy a s ňou spojenú recykláciu. Základ kolekcie tvoria recyklované odevy, najmä staré kabáty, ktorým som dala novú podobu a význam vďaka technike, akou som ich spracovala.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 NOMÁDI

Nomádi, alebo aj inak povedané kočovníci predstavujú komunitu ľudí, ktorých spôsob života je založený na neustálom, pravidelnom presune z jedného miesta na iné.

Nomádi, v pomere k usadlým kultúram, sú málo „materialistické“ spoločnosti a predstavujú nepríliš čitateľné kultúry. Nie je im vlastný čas a ani priestor. Je to spôsobené ich pohyblivosťou. Arabský historik Ibn Chaldun (1332- 1406) nepriznal nomádom možnosť vývoja a pokroku, dokonca nazval nomádstvo ako „neprogresívny fenomén“¹. Podľa neho len usadlý spôsob života môže viesť k civilizácii. Pomocou zisku nadbytkov a sofistikovanejšou deľbou práce sa stáva spoločnosť čoraz zložitejšou a „civilizovanejšou“. Táto dynamika kočovníkom chýba, svoj spôsob života a svoj náhľad si zbalia a vozia neustále so sebou, kedykoľvek to situácia vyžaduje. Aj počas dejín sme boli svedkami veľkých presunov už usadlých kultúr v rámci zachovania si svojej identity (náboženskej, etnickej,...). Toto odmietnutie zmeny je životne dôležité.²

Tým, že sú tieto skupiny nútené sa sťahovať, majú minimálne materiálne požiadavky. Na ich opätovné vytvorenie domova stačí prenosný, ľahko zložiteľný príbytok, nejaký artefakt určujúci obydlie ako je napr. koberec, sošky bohov a základné náradie.

Minimalizmus materiálna sa odráža v spôsobe práce, t.j. nevytváranie nových odevov, ale použitie starých materiálov, čiže recyklácia a s ňou spojená eko móda.

¹ ČERMÁKOVA, Eva. *Krajinami Cizích časů: Vnímání Prostoru a času Usazenými a Nomádkými Kulturami*. Praha: Dokořán, 2012. s. 13. ISBN:9788073633882.

² ČERMÁKOVA, Eva. *Krajinami Cizích časů: Vnímání Prostoru a času Usazenými a Nomádkými Kulturami*. Praha: Dokořán, 2012. s. 63. ISBN:9788073633882.

Obr. 1 Nomád

„Na spomínané odmietnutie zmeny reaguje ale inak skupina dnešných „cyber“ nomádov, ktorých pohyb a únik do „cyber“ priestoru charakterizujú najlepší možný spôsob, ako sa vyrovnáť so zmenami v súčasnej spoločnosti, s nespokojnosťou s inštitúciami a stagnáciou.“³

Počas posledných dvoch desaťročí, spoločenské trendy ukazujú vzrast počtu ľudí, ktorý sa svojim pohyblivým spôsobom života podobajú nomádom. Či už je to dochádzanie za prá-

³ <http://branofrx.wordpress.com/2012/11/09/nehybne-cesty-cyber-nomadov/>

cou, alebo sezónne sťahovanie, či jednoducho púť ako spôsob života, počet týchto ľudí rastie. Nie sme už pripútaný k pôde, ani k štátu. Fyzicky tiež vieme prekonávať nesmierne vzdialenosti v krátkom čase a myšlienky cestujú ešte rýchlejšie. Tento energiou pulzujúci život má viaceré vrstvy. Môže byť dôsledkom spomínanej nespokojnosti a odmietnutím zmeny seba samého, môže to byť „robinsonáda“ s hľadaním seba samého a teda vlastného, aj fyzického miesta, alebo aj čistejší a jednoduchší spôsob života provokujúci prekvapenia a náhle a netušené zmeny. Ale pohyblivosť doby so sebou prináša aj mnohé úskalia. Tak ako je usadlíctvo potrebné na špecializovaný rozvoj spoločnosti, kočovníctvo tento rozvoj popiera. Podľa Zigmunda Baumana je potreba nudy a zastavenia sa veľmi dôležitá pre rozvoj demokratickej spoločnosti.⁴ Kočovníci dneška nie sú iba skupiny, ktoré sa odsťahovávajú pravidelne podľa zmien prostredia, kočujeme dennodenne medzi informáciami, pred ktorými utekáme za ďalšími, medzi značkami, medzi trendmi, obchodmi, medzi miestami a úlohami, ktoré niekoľkokrát denne meníme. Takýto rýchly presun nutne vedie k efektívite a zjednodušeniu myšlienkového materiálu nesúceho so sebou, aby bol vždy pripravený dopraviť sa k ďalšiemu, novšiemu, pravdivejšiemu a platnejšiemu.

Tak rovnako aj „supermoderná“⁵ skriňa nás zoznamuje čoraz viac so slovami ako funkčnosť, adaptabilita, výkonnosť a ľahkosť. S ohľadom na vznik nových životných štýlov a spotrebiteľských postojov bude tou najdôležitejšou a najzásadnejšou. Posilňujú ju nové špičkové materiály a s nimi spojené technológie, ktoré prepisujú a prispôbujú moderný životný štýl.

Andrew Bolton dokumentoval a objasnil moment v jeho knihe „i- wear“ kde použil koncept Marca Auge´sa koncept supermodernity na popis pocitu „bezmiestnosti“. „Kde „nemiesto“ je miesto bez symbolického vyjadrenia identity, vzťahov a histórie tak, ako sú letiská, diaľnice, anonymné hotelové izby a taktiež verejná doprava. Nikdy predtým v dejinách si takéto „nemiesta“ neosvojovali toľko priestoru“.⁶

⁴ BAUMAN, Zigmunt. *Tekutá modernita*. Mladá fronta, 2002, ISBN 80- 204- 0966-1.

⁵ Supermodernita je termín, ktorý francúzsky antropológ Marc Auge používa na opis logiky nadmerných informácií, nadmerného priestoru a individualizácie, ako neskorého kapitalistického javu, ktorý sa prejavuje ako prechodný priestor, alebo čo Marc Auge nazýva „Bez miesta“.

⁶ BAUMAN, Zigmunt. *Tekutá modernita*. Mladá fronta, 2002, 165 s. ISBN 80- 204- 0966-1.

V skutočnosti väčšina ľudí zdedila ich domoví a používa „nemiesta“ len na cestovanie. Napriek tomu metafora „nemiesta“ ukazuje na symbolickom význame súčasné vyjadrenie túžby po ničom, teda po „nebytí“.

S pojmom supermodernity je spojený aj belgický módný návrhár Walter Van Beirendonck, ktorého práca je spojená s prieskumom novej estetiky. On sám vytláča hranice mužskej identity, ktoré kombinuje s víziou budúcnosti, s novými technológiami materiálov a inovatívnymi strihmi. Posúva hranice vnímania estetická ďalej. Zaoberá sa sociálnymi témami, ktorá spracováva však ľahším spôsobom.

1.1 „Nemiesto“, „Nomad-ismus“

Pre dizajnéra Juliana Robertsa začína proces samotnej tvorby vylúčením materiálneho. Zamyslenie sa, ako pružne žiť v dnešnom modernom svete zahrňovalo pre mnohých návrhárov nové formy mestského nomádstva, v ktorom by rozdiely medzi oblečením a architektúrou zmizli a pokrývky by sa stali rovnako pružnými membránami a tak by odpovedali prostrediu.

Príkladom je aj známa firma na výrobu kufrov Samsonite, ktorá vyrobila široký sortiment oblečenia pre novodobých cestovateľov. Bunda s rucksakom na skúter od CP Company predstavuje taktiež potreby súčasného cestovateľa.

Firma Levi's využila svoje možnosti a spojila sa s elektronickou značkou Phillips, aby spolu vytvorili bundu do ktorej bolo zakomponovaných viacero prvkov dnešnej doby ako mobil, MP 3 prehrávač, mikrofón so slúchadlami. Svoju spoluprácu dali dokopy na základe výskumu trhu. Tí identifikovali trh ako nomádov, ktorí sú neustále na cestách, v taxíkoch, alebo na letiskách a potrebujú byť v spojení.

2 ECO FASHION

S príchodom kritického globálneho otepľovania sa čoraz viac tvorcov zamýšľa, či je eco móda naozaj užitočný a efektívny spôsob ako chrániť životné prostredie a bojovať proti tejto situácii tak, aby sme chránili našu Zem a zároveň sa nevzdali estetična, ktoré všetci tak zbožňujeme.

Dôkazom toho je aj britská módna návrhárka Vivienne Westwood, ktorá sa zapojila do diania o potrebe ekológie v súčasnosti a venuje sa tomu vo svojom projekte Climate Revolution. kde hovorí, že: „Boj už nie je medzi triedami bohatých a chudobných, ale medzi hlupákmi a eko- uvedomelými.“⁷

Sama povzbudzuje ľudí, aby prehodnotili svoj postoj, čo sa týka masového nákupu oblečenia, dokonca aj jej vlastných návrhov. Viac ako inokedy sa Westwood stáva vášnivou bojovníčkou za sociálne a environmentálne zmeny. Oblečená ako eko-bojovník, v šortkách s jednoduchým tričkom, ktoré nesie hlavný odkaz a s vymalovaným okom na čierno ako pirát vykračovala po móle svojej módnej show.

Obr. 2 Vivienne Westwood hlása: „nenakupujte viac oblečenia“

⁷ <http://www.good.is/posts/vivienne-westwood-says-don-t-buy-clothes>

„Súčasný trend módnjej scény nazývaný eco fashion je súčasťou rastúcej filozofie dizajnu a vývoja udržateľnosti, ktorej cieľom je vytvoriť systém, ktorý môže byť podporovaný na dobu neurčitú pokiaľ ide o environmentalizmus a sociálnu zodpovednosť. Inak povedané eco móda je súčasťou väčšieho trendu trvalo udržateľného dizajnu, kde je výrobok vytvorený a vyrobený s ohľadom na životné prostredie.“⁸

Predsa len je to nový spôsob ako sa vyrovnáť so súčasnou konzumnou spoločnosťou a neustále narastajúcim a nezadržateľným množstvom odevu. Tento globálny problém priviedol mnohých módných návrhárov k zmene myslenia a uvažovania vo sfére módy. Je čas aby sme sa zamysleli nad všetkým, čo vyprodukuje a či to ma naozaj skutočný význam v dnešnom „zapratanom“ svete, kde už samotný konzument vykazujú známky apatie voči konzumnej móde a trendom a tak ako sa píše v knihe Jany Máchalovej: „Móda opäť vyšla z módy“.⁹

Preto som sa aj ja rozhodla svoju diplomovú prácu preniesť cez množstvo šatstva a využiť ich nepodstatnú existenciu a pretvoriť ju opäť na niečo, čo môže niekto nosiť. Je to pre mňa veľmi dôležitý fakt vedieť, že neprodukuje do tohto sveta ďalšie nepodstatné odevy. V ich jadre sa skrýva kus histórie, mojej, veľmi dôležitej, ktorú nesú so sebou moje odevy a ich čiastočným pretvorením môžu kočovať ďalej.

⁸ https://en.wikipedia.org/wiki/Sustainable_fashion

⁹ MACHALOVÁ, Jana. *Módou posedlí*. Břeclav: Moraviapress a. s., 2002, 117-118 s. ISBN: 80-86181-47-2.

2.1 Recyklácia

Recyklácia je definovaná ako „proces opätovného využitia predtým už použitých materiálov a produktov. Zabraňuje mrhaniu zdrojov, redukuje spotrebu surových prírodných materiálov, redukuje množstvo uskladnených odpadov a spotrebu energie.“¹⁰

A preto už na začiatku deväťdesiatych rokov boli prvé semená neudržateľným spôsobom zasiate a koncepty recyklácie šetrné k životnému prostrediu začali rásť. V 90. rokoch v Paríži, malijský návrhár Lamine Kouyaté so svojou značkou Xuly-Bet zaujal a odštartoval svoju kariéru. Využil prvky existujúceho blšieho trhu ako deky, lycrové šaty, staré pančucháče a zapracoval ich tradičnými africkými technikami do nových modelov. Antverpský dizajnér Martin Margiela je na vzostupe, zúrivo dekonštruuje a rekonštruuje jeho vlastné rafinované kúsky, a v Miláne Giorgio Armani, maestro v obleku, začína experimentovať s kanabisom, ktoré zatkáva do materiálu.

Ale v skutočnosti sú trvalé zmeny životného prostredia pomalé na to, aby sa zelená móda naozaj plnohodnotne uchytila. Predovšetkým návrhári čelia neľahkej úlohe vzdelávať skeptických zákazníkov. Obchodné výzvy šetrnejšie k životnému prostrediu boli na trhu príliš masívne a verejný dopyt napriek všetkým výzvam slabý.

Obr. 3 Recyklovaná kolekcia značky Xuly Bet

¹⁰sk.wikipedia.org/wiki/Recyklácia

Taktiež takzvaný „Pútnici New age“ nadviazali svojím postojom na myšlienku recyklovania a upozornili na seba konzumnú spoločnosť. Okrem propagácie ekologicky nezávadných potravín upozornili aj na recykláciu materiálov, sami si vytvárali šaty z rozstrihaných kusov starých odevov. V móde sa vďaka nim ujal eko štýl, šetrné výrobné postupy neohrozujúce životné prostredie. Pútnici majú na svedomí zrodenie radikálnych nátlakových organizácií ako sú Greenpeace.

Obr. 4. „New age“

3 NOMÁDI VO SVETOVEJ MÓDE

Téma kočovníctva v módnom priemysle je veľmi atraktívna a v súčasnosti existuje mnoho svetových návrhárov, ktorí túto tému svojším spôsobom spracovali. Je to téma, ktorá určuje smer a trendy vývoja dnešnej spoločnosti. Je veľmi aktuálna a zobrazuje všetko, čo sa okolo nás deje. Priznajme si, že čas nomádov, recyklácie a s tým aj eco- módy musel nastať a je dobré, že je to práve teraz. Cítim to podobne, čas nomádstva, doba neistôt, kedy si každý hľadá svoje miesto, aj keď nestále, pripravený so zbalenými kuframi môže čakať nielen to najhoršie, ale aj niečo dobré, nové, a hlavne krásne.

3.1 Hussein Chalayan

Módny návrhár, umelec, výtvarník, bádateľ a človek nastavujúci zrkadlo dnešnej spoločnosti čerpá zo všetkých kútov sveta, zo všetkých mysliteľných oblastí ľudskej existencie a ľudského záujmu. Vďaka svojmu životu sa stal v našich povedomiach nomádom a je to veľmi pekne vidieť v jeho kolekciami. Hussein Chalayan v kolekcii „Between“ skúmal spôsoby, ktorými definujeme náš kultúrny a zemepisný priestor, pri ktorých použil súbor motívov z neeurópsky zakódovaných typov oblečenia. Pokryl hlavy a tváre modeliek rôznymi druhmi nielen drevených, ale aj transparentných masiek, pretože nechcel klásť dôraz na osobnosť a individualitu v móde. Využil nepekne modernistické šaty v čiernej, bielej a červenej farbe. Šokujúca bola jediná nahá modelka medzi ostatnými. Jej tvár pokrývala len šatka. Vytvoril pozadie modeliek, ktoré mali zakryté tváre, ich telá boli postupne odkrývané od nôh smerom nahor. Išlo mu teda o akt kontrastu úplného zahalenia k úplnej nahote. Tak zahalenou tvárou a odhaleným telom otočil západný protokol.

V kolekcii „After words“ je vidno odzrkadlenie jeho reakcie na médiami pretriasané úteky kosovčanov z Kosova /predtým Srbska/. Módna show navrhnutá tak, aby si aj iní ľudia dokázali predstaviť, čo všetko si človek môže so sebou vziať, ako môže materiálno domova (gauč, stolička, stôl...) transformovať, schovať ho a preniesť, či využiť ako oblečenie pokiaľ je nútený rýchlo zmeniť alebo opustiť domov. Spracoval myšlienku nosenia jedného prostredia do druhého. V tom je transfer zjavný a to hneď vo viacerých vrstvách. Prenes z „domáceho“ do verejného. Každý má možnosť vidieť intimitu domova nesenú sebou samým. Nomádi majú taktiež určitý nemenný a ohraničujúci artefakt, ktorým vyhra-

dzujú svoje nové stanovište. Veľmi ho ovplyvnila pri jeho tvorbe história jeho vlastnej krajiny, keď turecká invázia obsadila časť gréckeho ostrova na ktorom vyrastal. Sám tvrdí, že prichádza zo „sveta, ktorý bol veľmi dynamický“¹¹. Kolekcia je teda o opustení vlastného domova a o uchovaní si svojho vlastného majetku. Svoju tvorbu v tomto prípade situoval na javisko, kde boli stoličky a stôl. Tie sa dali poskladať a odniesť, zo stola sa stala sukňa, stoličky ako kufre, poťahy ako odev. Zamenil krajčírka za produktového dizajnéra a nábytkára. V jeho práci je vidno ako ho téma, kočovania, teda opúšťania a zmena priestoru v jeho živote poznačila.

Gilles Lipovetsky navrhol optimistickú analýzu prepojenia medzi módou a psychologickou flexibilitou človeka. Argumentuje, že moderná móda vyprodukovala moderného človeka, ktorý nemá hlboké korene, je to moderné individuum, ktorého chuť a vkus sa pohybuje medzi rôznymi objektmi. Tak aj po Chalayanovej inštalácii zostava prázdno. V móde sme všetci migranti, nie je v nej žiaden priestor pre domov. Módny človek je stále v procese znovu zobrazovania, znovu tvorenia samého seba v „bezkoreňovom“ svete.

¹¹ EVANS, Caroline. *Fashion at the edge: spectacle, modernity and deathliness*. New Haven: Yale University Press, 2003, ISBN 0-300-10138-4.

Obr. 5 „ After words“

Tvorba Husseina Chalayana je mi veľmi blízka, pretože módu vnímam podobne ako on. Sám tvrdí, že móda sama o sebe ho nezaujíma. A rovnako ako mňa, aj jeho zaujímajú skôr súvislosti s ňou spojené a móda sama je len reakciou na určité podnety. Jeho modely sú určené nezávislým ženám, ktoré rady posúvajú vopred dané hranice a milujú kreativitu a originalitu rovnako ako on sám. Veľmi rád používa na prví pohľad úplne nevhodné materiály a technológie.

3.2 Hall Ohara

Pod mladou dámskou značkou Hall Ohara, ktorá vznikla v roku 2005, sa skrývajú dizajnéri Steven Hall a Yurika Ohara, so sídlom v Tokiu. Táto značka predstavuje spojenie Brita a Japonky, ktorí obaja vyštudovali Central Saint Martins College of Art and Design. Obaja zdieľajú lásku k absurdite, objavujú koncepty automatickej kresby, dadaistické koláže a surrealizmus a využívajú ich v prístupe k tlači a odevnému dizajnu.

„We are not sure whether it is a jacket, a dress, a sleeping bag or a tent, but whatever that bright orange layer is supposed to be, it looks really warm, and really comfortable, and really awesome. Remember how excited you were when you first discovered the reversible jacket existed? That is how I feel right now looking at that only magnify that excitement by 10. Forget the Snuggie, that blows the Snuggie out of the water.“¹²

Obr. 6, „In Process“ by Hall Ohara

¹² <http://www.theartcareerproject.com/5-of-the-craziest-outfits-from-japan-fashion-week-2012/1176/>

Obr. 7 „In Process“

3.3 Lucy Orta

Britská súčasná výtvarníčka žijúca a pracujúca nielen v Londýne, ale aj v Paríži. Spolu s manželom Jorgem sa zameriava na množstvo otázok ekologických a sociálnych problémov, ktoré uskutočňujú pomocou rôznych médií.

Ako médium používa sochárstvo, pouličné umenie, video a fotografie, vďaka ktorým môže prezentovať svoju prácu. Jej sochárska práca skúma hranice medzi telom a architektúrou, objavovanie ich spoločných sociálnych faktorov, ako je komunikácia a identita. Najsymbolickejšie diela sú: Refuge Wear, kde vytvorila prenosnú architektúru, ľahké a autonómne štruktúry zastupujúce otázky prežitia, problémy chudoby a bezdomovectva v meste. Jej takzvaný záchranný balíček má vrecká na príbory a základné nástroje. Vytvorila flexibilné oblečenie premenené z parky na stan, tak aby chránil človeka ako jeho vlastný domov.

Mestské garda predstavuje nositeľné objekty, ktoré odrážajú na tele obrazne podpornú štruktúru. Sústredila sa na časť bezdomovcov, a ich potreby vonku. Vytvorila odevy zo spacákov a stanov a prispôsobila ich tak, aby sa dali vždy zbalit' a človeka ochránili.

Obr. 8, „Refuge wear“

3.4 Vexed Generation's

Už v polovici 90. rokov, zaznamenávame vznik malej Londýnskej značky, ktorú tvoria vedec Adam Thorpe a grafik Joe Hunter. Ich postoj vyjadrovali najskôr len rozruchom na uliciach, no neskôr sami dokazujú, že aj odev môže byť prostriedok, ako ľahko vyjadriť postoj k určitým problematikám. „Vexed Generation's“ čo v preklade znamená „mrzutá generácia“ riešila rovnako problém mesta a života v ňom. Pozerala sa však na to z inej stránky, pesimistickej, kedy vytvorila „Shark Jacket“ s kapucňou, ktorá sa dala zazipsovať až úplne k vrchu, tak že skrývala celú hlavu. Poukazovali na nástrahy, akou je pre mnohých obyvateľov mesta polícia, zastráňovanie a sledovanie. Ich „balistická“ parka bola vyrobená z neprestrihnutel'ného, nehoriaceho a neprepichnutel'ného materiálu, ktorý vyvinula armáda.

Obr. 9., Shark Jacket“

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

4 NOMÁDI AKO INŠPIRÁCIA

4.1 Koncept kolekcie

Prvky, ktoré komponujem do mojej odevnej kolekcie sú inšpirované nielen kočovníkmi, cestovateľmi, ale aj ľuďmi bez domova žijúcich len tak, zo dňa na deň a netušiacich, čo ich ešte v živote čaká. Ľuďmi, ktorí blúdia, hľadajú, skúšajú, spávajú na lavičkách v parkoch a pretvárajú cudzie prostredie na sebe vlastné a pre mňa sú veľmi inšpiratívny. Ľudia, vyčnievajúci z davu a zanechávajúci stopy a odkazy na nových miestach. Neustále si vytvárajú domovy všade na svete a pretvárajú ich tak ako je práve potrebné.

Mojím cieľom bolo vytvoriť výtvarnú odevnú kolekciu, ktorá nesie v sebe znaky spomínaného spôsobu života. Vytvorila som kolekciu, ktorá vykazuje znaky eko módy a s ňou spojenej recyklácie, ktoré kombinujem s prvkami každodenných cestovateľov.

Na samom začiatku mojej práce stojí hľadanie. Moja cesta v tejto kolekcií vedie teda nielen od hľadania hlavnej myšlienky, celkovej podstaty tvorby, hľadania tvarov, foriem, materiálov, funkcií až po hľadanie spôsobu spracovania a potechy z nájdeného. Či už sú to bizarné a viac pre moderného človeka nevyužiteľné kúsky zo „second handov“ a vrakovísk, alebo spracovanie týchto materiálov, ktoré bolo pre mňa potechou. Veľkým posunom bolo pre mňa holenie odevu, ktoré mi otvorilo nový priestor na fantáziu spracovania iným spôsobom, ako je šitie. Holenie zároveň predstavuje aj určité odľahčenie materiálneho na cesty.

Kolekciu 9 modelov som rozdelila do 3 častí podľa materiálov a spôsobu spracovania. No zároveň však tvoria jeden celok vďaka tomu, že som sa snažila materiály a aj líniu prepájať medzi sebou.

4.2 Šaty

Prvú časť kolekcie tvoria odevy, ktorých hlavnú časť vytvárajú rámy zo starých kabeliek. Tie sú všité do čiernych úpletových šiat a kabátov a dávajú odevu nielen nový vzhľad, funkciu, ale aj význam. Tieto modely tvoria jednoduchšiu resp. minimalistickejšiu časť kolekcie. Sú jednoduchšie ako na spracovanie, tak aj na pochopenie. Na prvý pohľad je téma jasná a nesie v sebe podstatu myšlienky bez akéhokoľvek vysvetľovania. Rámy z kabeliek sú ručne všité do odevov, ktoré vďaka tomu vytvára opätovný pocit z prenosného produktu akými sú kabelky, tašky a kufre. Tak odev dostáva nielen iný rozmer, ale aj funkciu. Vďaka nemu je odev na prvý pohľad jednoduchý, no zároveň rafinovaný.

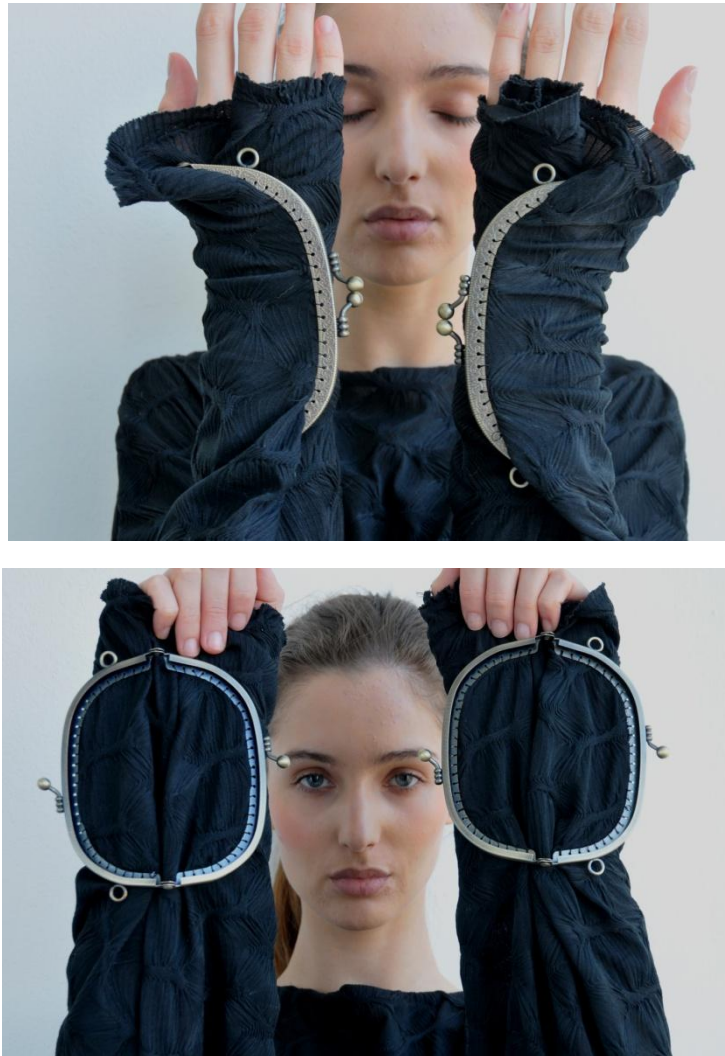
Čierne úpletové šaty sú v priekrčnikovej časti zapravené rámom zo starej kabelky. V zadnom diely šiat som nechala dostatok materiálu na vytvorenie zdanlivého vaku.

Obr. 10 Detail dámských šiat

4.3 Šaty so sponami na rukávoch

Čierne úpletové šaty rovného strihu majú aplikáciou na oboch rukávoch. Rukávy sú zdobené sponami z kabeliek tak, že okrem ozdobnej funkcie slúžia na vytváranie úzkeho rukáva.

Obr. 11 Detail rukávov dámských šiat

4.4 Vesta

Čierna striekaná vesta je pôvodne recyklovaná zo starého kabáta. Odstránila som z neho väčšinu nepotrebných častí, tak aby úplne zmenil svoju podobu. Na veste sú nastriekané pruhy do tvaru „X“, ktorý v tejto práci často využívam. Tvar „X“ sa stal pre mňa symbolom prekríženia batohov cez ramená. Do zadnej časti chrbta som všila striebornú sponu z kabelky. Tá vytvára dojem, že vesta má v chrbtovej časti ruksak, ktorý sa dá otvárať. Vo vnútornej strane tejto kabelky je všitá šifónová kapučňa. Tá môže byť schovaná priamo vo

veste, v ktorej je urobený vačok na jej uskladnenie, alebo sa dá vytiahnuť von a symbolicky chráni telo človeka. Okrem toho je dolný kraj vesty lemovaný bezpečnostným pásom z automobilu, vďaka ktorému je vesta prepojená s kolekciou a dostáva úplne iný rozmer.

Obr. 12 Detail ZD vesty

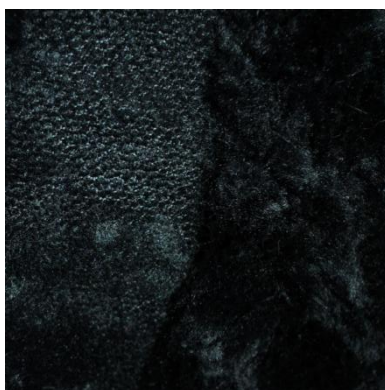

Obr. 13 Striekanie vesty

4.5 Kabáty

Vzhľadom na to, že som sa rozhodla recyklovať, navštevujem nielen skrine mojich známych, ale aj „second handy“ a volím vhodné odevy na moju diplomovú prácu. Tieto staré kabáty a kožuch, ktorých štruktúra bola daná prvotným výrobcom mi dovoľuje opätovne ju pretvoriť holením. Rovnako ako som využila striekanie do tvaru „X“ na veste a šatách, tento istý tvar som použila na holenie.

Tieto materiály sa stali teda vďačným predmetom na vytvorenie plánovaného efektu „nomadizmu“, kedy odevy vykazujú známky nielen opotrebovanosti, zaprášenosti, ale aj znovuzrodenia nového odevu a nového postoja v tejto spoločnosti. Túto časť kolekcie tvoria dva kabáty a krátky kožuch s koženými nohavicami.

Obr. 14 Vyholená a nevyholená časť kabáta

Kabát z ovčieho rúna, vid' obr. 14 pochádza zo skrine mojej prababky. Bol pre mňa inšpiráciou pre tvorbu celej tejto kolekcie. Je nielen symbolom rodinných koreňov, ale tvorí aj hlavný stavebný kameň tejto kolekcie. Iste, viažu sa naň spomienky, ale čo s nimi, keď ich celý čas len obchádzam. Odľahčený pomocou techniky spracovania ako je holenie, som z neho ubrala pár kíľ a dala mu novú podobu súčasného sveta módy. Strihovo som do neho nezasahovala, len som ho zrenovovala a vyholila tak, aby dostal novú funkciu resp. ľahkosť, napríklad aj na odnesenie a nebol len ďalším nepodstatným artefaktom v mojej skrini. Vytvorila som z neho sukňu. Rukávy som skrátila, podšila čiernou koženkou a vytvorila z nich vrecká. Sukňu dopĺňa ľahká blúzka z viskózy.

Kabáty, ktoré teda tvoria druhú časť kolekcie som recyklovala obdobným spôsobom, teda pomocou holiaceho strojčeka, kedy som vytvárala pruhové stopy do štruktúry samotného materiálu kabátov. Využila som ich chlpatý povrch, ktorý mi umožnil zásah do nich holením. Holením som vytvorila do odevu nielen odkaz, ale aj novú štruktúru, kedy som sa hrala s dvoma vrstvami hotového kabáta. Prvú vrstvu tvorí kožušina, ktorá sa dá oholiť a pod ňou schováva druhú vrstvu, hladkú a jemnú.

Obr. 15 Starý kabát

Obr. 16 Vyholený kabát

Obr. 17 Vyholený kožuch

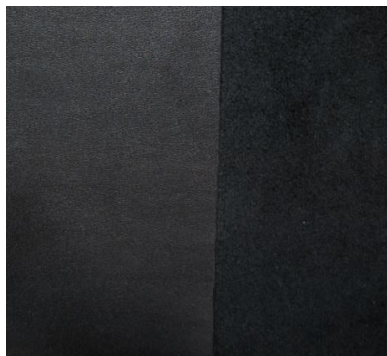
4.6 Odevy z koženky

Kolekciu uzatvárajú modely z koženky. Koženkové sako, ktoré vzniklo síce zo strihu kabáta, no predné diely slúžia ako rukávy. V prednom diely odevu sú našité rúčky z kufra. Tie slúžia na prenos. Je tam opäť symbolika a naznačenie prekríženia v tvare „X“.

Koženkové odevy sú rovnako inšpirované prehodzom cez plecia, tak ako si prehadzujeme kabelky aby sa nám ľahšie nosili. Jednotlivé diely kabátov sú len prehodené cez ramená a tak tvoria rukávy.

Cestovateľské kufre a tašky predstavuje nielen priestor na uskladňovanie potrebných vecí na cesty, ale aj mentálny priestor našich spomienok a potrieb.

Okrem koženkového saka som kolekciu doplnila aj o skladanú sukňu a nohavice, na ktoré som v konečnej fáze aplikovala bezpečnostné pásy so zapínaním z automobilov. Tie som využila nielen ako opasky, viazania, atď., ale aj ako súčasť odevov. Bezpečnostné pásy dali odevu ten správny cestovateľský efekt s nádychom rýchlosti presunu. Vďaka tradičnému zapínaniu bezpečnostných pásov dostal odev nový rozmer a bezpečnostné pásy dostali opäť funkčnosť a aj pocit zapásania sa a tak bezpečnosti pri cestovaní. Zapínanie slúži na dopasovanie a stiahnutie pása sukne a nohavíc.

Obr. 18 LS a RS Koženky

Obr. 19 Dámská sukňa a sako

Obr. 20 Pruhy z automobilu

4.7 Striekané šaty

Kolekciu dotvárajú dvojce čierne striekané šaty zo „second handu“. Striekala som ich bielou farbou na textil do spomínanej línie „X“ tak, aby vytvárali stopy po nosení ramienok od tašiek, kabeliek a podobne.

Obr. 21 Striekanie odevu

4.7.1 Farebnosť

Farebnosť, ktorú som zvolila jasne poukazuje na farbu starých kufrov a kabeliek. Je to čierna. Krásna a čistá na počiatku, neskôr zaprášená prachom z ciest. Z rovnakého dôvodu som zvolila aj materiály akými sú koženka a aj staré čierne kabáty. Kabáty som jemne striekala bielou farbou, tak aby evokovala prach, ktorý cestujúci často na svojich cestách nazbierajú na svoje odevy. Samotná čierna však evokuje dotyk kufrov- batožiny a zároveň aj ochranného útvaru pred okolitým svetom a spoločnosťou. Do nej si schováваме všetky veci, nielen tie, ktoré chceme preniesť, ale aj tie, ktoré si chceme schovať, nielen pred nepriaznivými poveternostnými podmienkami ako vietor, dážď, ale aj pred ľuďmi. Potreba uschovať naše poklady je silná a prostriedok na to vždy na dosah.

III. PROJEKTOVÁ ČASŤ

MOODBOARD

Obr. 22

SKICE

Obr. 23

Obr. 25

Obr. 26

Obr. 27

Obr. 28

Obr. 29

Obr. 30

Obr. 31

FOTODOKUMENTÁCIA

Obr. 32

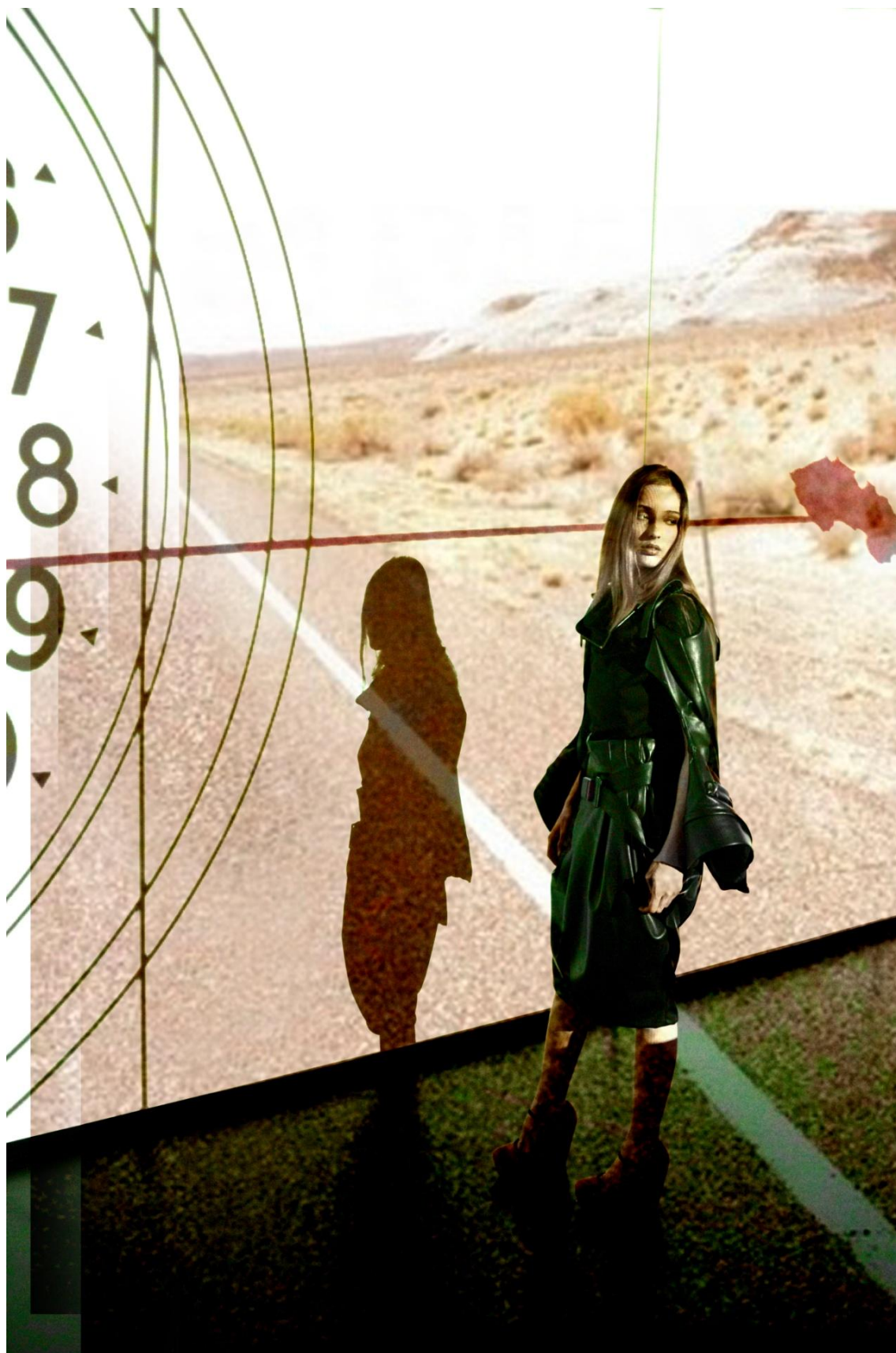
Obr. 32

Obr. 33

Obr. 34

Obr. 35

Obr. 36

Obr. 38

Obr. 39

Obr. 37

Obr. 38

Obr. 39

Obr. 40

Obr. 41

Obr. 42

Obr. 43

ZÁVER

Cieľom mojej diplomovej práce bolo priblížiť krásy a strasti človeka kočovného, človeka blúdiaceho no zároveň aj človeka nachádzajúceho krásy sveta. Tvora, ktorý zbalí svoj domov do jedinej tašky, a so svojimi spomienkami dokáže vyraziť napriek svetu za dobrodružstvom s nadšením z nekonečnej cesty a za objavovaním nespoznateľného. V kolekcii 9 modelov sa odzrkadľuje príbeh kočovníka, ktorý napĺňa potreby k ceste vo forme zbalených kufrov, tašiek, kabeliek a iných doplnkov, ktoré človek na svojich cestách využíva. V tejto práci som sa snažila o iný prístup k odevu, ako sme zvyknutí. Vydala som sa inou cestou, než je klasická „krajčovina“. Iste stretla som sa z rôznymi prekážkami, ale to ku každej ceste patrí a práve to ma posunulo ďalej. Téma nomádstva bola, a je pre mňa veľmi vdáchnou témou plnou inšpirácií a verím, že som v tejto ceste tvorby ešte neskončila.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- [1] BAUDOT, Francois. *Móda Storočia*. Bratislava: Ikar a.s., 2001, ISBN: 80-551-0127-2.
- [2] BAUMAN, Zigmunt. *Tekutá modernita*. Mladá fronta, 2002, ISBN 80- 204- 0966-1.
- [3] BRADDOCK, Sarah E. a Jane HARRIS. *Digital vision for fashion + textiles: made in code*. Thames and Hudson Ltd, 2012, ISBN: 978-0-500-51644-7.
- [4] ČERMÁKOVA, Eva. *Krajini Cizích časů: Vnímání Prostoru a času Usazenými a Nomádskými Kulturami*. Praha: Dokořán, 2012, 167 s. ISBN:9788073633882.
- [5] EVANS, Caroline. *Fashion at the edge: spectacle, modernity and deathliness*. New Haven: Yale University Press, 2003, ISBN 0-300-10138-4.
- [6] FLETCHER, Kate. *Fashion and Sustainability: Design for Change*, Laurence King Publishers, 2012, ISBN-10: 1856697541.
- [7] GARDINER, Florence Mary. *The Evolution of Fashion*, Publisher: Forgotten Books, 2012, ISBN-10: 1440082960.
- [8] HETHORN, Janet. *Sustainable Fashion: Why Now?: A Conversation Exploring Issues, Practices, and Possibilities*, 2008, ISBN-10: 156367534.
- [9] MACHALOVÁ, Jana. *Módou posedlí*. Břeclav: Moraviapress a. s., 2002, 117-118 s. ISBN: 80-861-8147-2.
- [10] QUINN, Bradley. *Fashion futures*. Merrell Publishers Limited, 2012, ISBN: 978-1-8589-4563-7.

Internetové zdroje

- [11] [online] Dostupné z: <http://www.theartcareerproject.com/5-of-the-craziest-outfits-from-japan-fashion-week-2012/1176/>
- [12] [online] Dostupné z: <http://branofrx.wordpress.com/2012/11/09/nehybne-cesty-cyber-nomadov/>
- [13][online] Dostupné z: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2210747/21st-century-Gypsies-New-Age-Travellers-adopt-horse-drawn-caravans-love-Facebook-long-solar-powered.html>

- [14] [online] Dostupné z: http://sk.wikipedia.org/wiki/New_Age
- [15] [online] Dostupné z: http://www.vogue.com/voguepedia/Eco_Fashion
- [16] [online] Dostupné z: <http://www.brs-vintage.com/pages/sustainable-fashion>
- [17] [online] Dostupné z: http://www.ultramodernity.com/2010_04_01_archive.html
- [18] [online] Dostupné z: <http://adampreecefashion.wordpress.com/2012/02/02/vexed-generation-2/>
- [19] [online] Dostupné z: <http://zero1magazine.com/2010/04/lucy-orta-refuge-wear/>
- [20] [online] Dostupné z: http://www.studio-orta.com/artwork_fiche?a=150
- [21] [online] Dostupné z: <http://www.dezeen.com/2009/01/27/dezeen-podcast-hussein-chalayan-at-the-design-museum/>
- [22] [online] Dostupné z: <http://en.paperblog.com/eco-fashion-17649/>
- [23] [online] Dostupné z: <http://www.tumblr.com/tagged/new-age-travellers>
- [24] [online] Dostupné z: http://diasychains.blogspot.sk/2010_05_01_archive.html
- [25] [online] Dostupné z: sk.wikipedia.org/wiki/Recyklácia
- [26] [online] Dostupné z: <http://www.fashionoffice.org/culture/2010/xulybet1-2010.htm#.US4WmaWNvng>
- [27] [online] Dostupné z: <http://www.velourmagazine.com/fashion/labels-we-have-loved-1-vexed-generation/>
- [28] [online] Dostupné z: http://showstudio.com/contributor/hall_ohara
- [29] [online] Dostupné z: http://www.fashionoffice.org/culture/2010/xulybet1-2010.htm#.UTjD_xzSKSo
- [30] [online] Dostupné z: <http://www.good.is/posts/vivienne-westwood-says-don-t-buy-clothes>
- [31] [online] Dostupné z: <http://blogs.wsj.com/speakeasy/2012/09/16/vivienne-westwood-talks-climate-change-china-and-kate-middletons-topless-photos/>
- [32] [online] Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Sustainable_fashion

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

PD Predný diel

ZD Zadný diel

LS líčna strana

RS rubná strana

s. strana

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1 Nomád	13
Obr. 2 Vivienne Westwood hlása: „nenakupujte viac oblečenia“	16
Obr. 3 Recyklovaná kolekcia značky Xuly Bet	18
Obr. 4 „New age“	19
Obr. 5 „ After words“	22
Obr. 6 „In Process“ by Hall Ohara	23
Obr. 7 „In Process“	24
Obr. 8 „Refuge wear“	25
Obr. 9 „ Shark Jacket“	26
Obr. 10 Detail dámských šiat	29
Obr. 11 Detail rukávov dámských šiat	30
Obr. 12 Detail ZD vesty	31
Obr. 13 Striekanie vesty	31
Obr. 14 Vyholená a nevyholená časť kabáta	32
Obr. 15 Starý kabát	33
Obr. 16 Vyholený kabát	34
Obr. 17 Vyholený kožuch	34
Obr. 18 LS a RS Koženky	35
Obr. 19 Dámska sukňa a sako	36
Obr. 20 Pruhy z automobilu	36
Obr. 21 Striekanie odevu	37
Obr. 22	39
Obr. 23	40
Obr. 24	41
Obr. 25	42
Obr. 26	43
Obr. 27	44
Obr. 28	45
Obr. 29	46
Obr. 30	47
Obr. 31	48
Obr. 33	50
Obr. 34	51

Obr. 35	52
Obr. 36	53
Obr. 37	54
Obr. 40	57
Obr. 41	58
Obr. 42	59
Obr. 43	60
Obr. 44	61
Obr. 45	62
Obr. 46	63